

Motion till riksdagen

1989/90:Sk449

av Lars Norberg (mp)

Den skattefria konsumtionen

Det försiggår en omfattande skattefri konsumtion av ofta ganska slösaktig och lyxbetonad karaktär i Sverige. Det gäller den skattefria konsumtion som sker i form av representation, kurser och konferenser samt tjänsteresor. För privatföretag är detta avdragsgilla kostnader, vilket betyder att konsumtionen är skattefri. Eftersom företagen får dra av erlagd moms är den inte ens momsbelagd. Den enda skatt som betalas är punktskatter på tobak och alkohol.

För statliga och kommunala organ är konsumtionen helt betald av skattebetalarna.

Detta betyder att det är ett stort kostnadsgap mellan den enskilde som betalar sin konsumtion – exempelvis restaurangbesök – med beskattade pengar och den som äter "på representation" och klyftan har ökat sedan moms har införts på restaurangmåltider.

Systemet leder med nödvändighet till ett rikt utbud av kostsamma och ibland rent lyxbetonade tjänster till dem som äter på någon annans bekostnad, det må vara företagets eller skattebetalarnas. Samma sak gäller konferensverksamheten, där både höga konferensavgifter tillfaller arrangörer och föredragshållare och höga logi- och matkostnader antyder en konsumtion som knappast kan försvaras med hänsyn till de kunskaper som inhämtas.

Medan den svenska grundskolan lever ett fattigt liv i nedslitna lokaler och med trasiga läroböcker och lågt betalda lärare, frodas konferensverksamheten på lyxiga konferenshotell med högt betalda medverkande. De resurser som läggs ned på detta i Sverige lär vara större än kostnaden för hela den svenska grundskolan.

Därtill kommer frågan om den kunskap som ges på kurserna uppväger den förlorade arbetstid som kurserna med nödvändighet leder till.

Enligt tidningsuppgifter uppgår kostnaden per dag för en konferensdeltagare i Stockholm till över 1000 kronor per dag. Det är intressant att jämföra detta med kostnaden för riksdagsledamöternas rum – 600 kronor per månad.

Till de störande höga kostnader som betalas helt eller delvis av skattebetalarna hör hotellkostnad. Sedan nattractamentena avskaffades har varje incitament för den som är på tjänsteresa att hålla ner kostnaderna försvunnit – utom möjligen det moraliska. Så har också hotellkostnaderna stigit våldsamt och hotellen konkurrerar knappast med pris utan snarare med standard. För en svensk barnfamilj i dag att ta in på hotell är nästan otänkbart.

Särskilt stötande är det att de förmåner som ligger i att åtnjuta denna skattefria konsumtion är koncentrerade till vissa grupper i samhället. Arbetaren eller sjukvårdsbiträdet åtnjuter dem sällan. Höga chefer och tjänstemän desto oftare.

Nu är det dock ingalunda en eventuell avundsjuka mellan grupper som bör vara det bärande motivet för att ta itu med dessa problem utan att skattesystemet premierar en konsumtion som är resursslösande och drar undan resurser – material och arbetskraft – från mer angelägna uppgifter i samhället: att restaurera miljön och förbättra skola och sjukvård exempelvis.

Mot. 1989/90
Sk449

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att skattefriheten för konsumtion i samband med uppdrag i tjänsten leder till en överflödskonsumtion som drar resurser från andra samhällsavsnitt,

2. att riksdagen omprövar skattefrihet för nattraktamenten, representationsmåltider och vissa konferenser.

[att ett generellt nattraktamente återinförs i det statliga rese-reglementet.¹]

Stockholm den 25 januari 1990

Lars Norberg (mp)

¹ 1989/90:A612